

Program na červen 2006

Řecko bylo v Turecku

pondělí 5. června 2006

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 25 Kč

Historii je možno nejlépe nahlédnout cestováním. Počátky kultur, od kterých odvozujeme i my svoji současnost, jsme měli možnost uvidět v Turecku při cestě za úplným zatměním Slunce koncem března tohoto roku. Přednáška se bude věnovat starověkému světu v Efezu, Thermessu, Tróji a v Bergamě.

Večer deskových her LIII

úterý 6. června 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira a Martin

vstupné: 20 Kč

Scrabble, Alhambra, Citadela, Java, Halali – to jsou jen některé z mnoha her, kterými si u nás můžete zpestřit úterní večer. Přijďte se podívat, zahrát si a nadchnout se pro tuto zábavu.

Historie kalendářů

pondělí 19. června 2006

v 19 hodin

přednáší Vratislav Zika

vstupné: 25 Kč

U všech rozvinutých civilizací se zákonitě objevila nutnost vytvořit kalendář a orientovat se s jeho pomocí v čase. Přednáška se zabývá tím, jak velké úsilí museli vyvinout dávní astronomové, aby na základě pozorování a složitých výpočtů vytvořili dokonalé kalendáře.

Večer deskových her LIV

úterý 20. června 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira a Martin

vstupné: 20 Kč

Scrabble, Alhambra, Citadela, Java, Halali – to jsou jen některé z mnoha her, kterými si u nás můžete naposled před letními prázdninami zpestřit úterní večer.

UNIVERSUM

sobota 24. června 2006

v 17 hodin

připravil Martin Macháček

vstupné: 40 Kč

Obnovená premiéra autorského čtení o Vesmíru s hudbou a světelnými obrazy, ve kterém Vám stejně jako minule mladý performer nabídne celý Vesmír. Vy sebou vezměte svoji mysl a otevřete duši nezvyklým horizontům, které Vám nabídne.

Nenechte si ujít:

Jan Slovák vystavuje své grafiky a frotáže z poslední doby. Výstava potrvá do poloviny června a je přístupná v době konání pozorování a dalších akcí.

Zveme Vás na pravidelná pozorování noční oblohy, která se konají v červnu vždy v pondělí, středu a pátek, začátky v 21.30 hodin

Nebude-li počasí přát, umožníme vám prohlídku hvězdárny, její astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

ZRCADLOVÝ DALEKOHLED PROHLÉDL:

Na hvězdárně máme nově pokovené zrcadlo Newtonova dalekohledu. Přijďte se přesvědčit, že nebeské objekty nyní uvidíte mnohem lépe.

Kometa minulého měsíce 73/P Schwassmann-Wachmann spolu s prstencovou mlhovinou M57 – snímek vznikl sloučením dvojice samostatných snímků pořízených ve zlínské hvězdárně během astronomického praktika (více na jiném místě letáčku).

Pozvánka pod oblohu

Měsíc červen není pro astronomická pozorování příliš příznivý. Sice v našich zeměpisných šířkách nenastávají bílé noci známé ze severnějších zemí, přesto ale ve druhé polovině června Slunce ani o půlnoci neklesne dostatečně hluboko pod obzor, aby nastala pravá astronomická noc. Obloha zůstává poměrně světlá a po několika hodinách se opět rozednívá.

Přesto ale i v červnu stojí za to podívat se na oblohu – alespoň na planety, jejichž pozorování světlá obloha tolik neruší. V červnu jsou čtyři z pěti jasných planet viditelné i během soumraku.

Merkur je dobře viditelný na večerní obloze. V první polovině června ztratí Merkur na jasnosti, z asi -1,0 mag. zeslábně na asi +0,2 mag. (magnituda je jednotka hvězdné velikosti používaná v astronomii, vyšší číslo označuje méně jasnou hvězdu). 20. června se dostane do největší úhlové vzdálenosti od Slunce (asi 25°) a jeho jasnost dále poněkud klesne. V posledním týdnu měsíce ale rychle zeslábně a ztratí se z večerní oblohy.

Venuše je stejně jako v minulých měsících viditelná jen ráno těsně před úsvitem.

Mars a Saturn se v polovině měsíce pohybují po obloze velmi blízko sebe nad západním obzorem u otevřené hvězdokupy M 44. 2. června je Saturn vzdálen pouze 0,6° od této hvězdokupy. 17. června bude možné Saturn a Mars vidět pouze půl stupně od sebe a asi 1,5° od M 44. Mars spatříme jen jako slabou načervenalou hvězdičku. Během přiblížení je úhlový průměr Marsu pouhých čtvrtina úhlového průměru Saturnu. V červnu máme také jednu z posledních příležitostí prohlédnout si Saturnovy prstence – úhel, z něhož ze Země vidíme prstence se stále nyní zmenšuje.

Jupiter je vidět téměř celou noc – opozicí prošel na počátku května. Jeho úhlový průměr v dalekohledu výrazně převyšuje ostatní planety rozhodně stojí za to se na něj podívat. Naneštěstí se ale Jupiter pohybuje v části ekliptiky pod rovníkem a je tedy hodně nízko nad jižním obzorem. Spatřit novou menší červenou skvrnu (Red Spot Junior), která byla objevena v únoru tohoto roku, nebude tedy vůbec snadné.

Měsíc je 3. června v první čtvrti. 11. června nastane úplněk a 18. června dosáhne Měsíc poslední čtvrti. Červený nov nastane 25. června.

Na **hvězdné obloze** po setmění již vévodí známá letní souhvězdí. Jasný načervenalý Arcturus ze souhvězdí Pastýře už prošel místním poledníkem a pomalu se sklání k západu. Na východní obloze září jasným bílým světlem nejjasnější hvězda letní noční oblohy Vega ze souhvězdí Lyry. Další dvě jasné hvězdy letního nebe Deneb ze souhvězdí Labutě a Altair ze souhvězdí Orla, které s Vegou tvoří tzv. **letní trojúhelník**, můžeme nyní vidět nad východním obzorem. Galaxie jarní oblohy, především v souhvězdích Panna a Lva, se už zvečera sklání k západu stejně jako dvojice galaxií M81 a M82 z Velké Medvědice. Zato kulových hvězdokup, dobře viditelných i v běžném triedru, na obloze přibýlo. Mimo M3 v souhvězdí Pastýře lze pozorovat snad nejnámější hvězdokupu severní oblohy M13 v souhvězdí Herkula. M92 také z Herkula je sice menší, ale stále dobře viditelná. Více k jihu v souhvězdí Hadonoše je dvojice kulových hvězdokup M10 a M12.

Pavel Cagaš

Jarní pokračování astronomického praktika pro mládež se uskutečnilo 5.-8. května 2006 a právě CCD technika byla tentokrát hlavním tématem...

Počasí nebylo zrovna ideální, ale alespoň dvě ze tří nocí jsme mohli věnovat praktické části. První noc byli účastníci rozděleni do tří skupin a postupně si mohli všichni CCD techniku osahat. Pro názornost byla vybrána spirální galaxie M51, kterou si každý zkusil nafotit a následně snímky zpracovat.

Poslední noc se zase počasí alespoň trochu umoudřilo a mohli jsme sledovat kometu 73P/Schwassmann-Wachmann blížící se k planetární mlhovině M57. Poměrně dobře byl celý úkaz pozorovatelný i Sometem monar 25x100. Bohužel se začalo rozednívat, sotva se nám podařilo dostat do zorného pole kometu i s M57.

Lukáš Turek

V průběhu letošní Bambiriády jsme představili dvojici nových propagačních tabulí Zlínské astronomické společnosti. První tabule představuje činnost ZAS a zlínskou hvězdárnu. Druhá tabule v podobné grafické úpravě je věnována aktuálnímu stavu výzkumu Sluneční soustavy.

ZLÍNSKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST
Založena v roce 1992 jako náhradní astronomického kroužku při Ok. Zlín (od roku 1949) - Pátek Deník, 60 Právní forma: občanské sdružení - Kancelář: internet: www.zas.cz, e-mail: zas@zas.cz

Pracujeme pro děti
Astropraktikum pro děti od 12 let každou úterou ve čtvrtek a pátek...
Pracujeme pro veřejnost
Hvězdárna je otevřena pro veřejnost...
Pracujeme odborně
Odborní pracovníci se věnují...
Hvězdárna Zlín
Hvězdárna Zlín je součástí...
Univerzita Tomáše Bati
Pro Univerzitu Tomáše Bati...
HVĚZDÁRNA ZLÍN
Hvězdárna Zlín je součástí...
Kontakt: Zlínská astronomická společnost na sídlišti Intenziv v městečku Zlín...
Adresa: Hvězdárna Zlín, sídliště Intenziv, Zlín...
Telefon: 732 804 937...
E-mail: zas@zas.cz...
Webová stránka: www.zas.cz

Obě tabule si můžete prohlédnout v galerii plakátů na stránkách www.zas.cz. Naleznete tam také většinu dalších dříve vydaných plakátů propagujících naše akce včetně aktuálních plakátů připravených ke stažení.

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. (záznamník) 732 804 937. Sestavili Michal Petráš, Pavel Cagaš a Lukáš Turek. Aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Dalekohled hvězdárny v obležení mladých astronomů

Program na měsíc červen 2006